א מְנָחוֹת מב פָּרָב אַחָא 🖁 בר יעלב רמב"ם פרל א מהלכות ציצית ונמוקי יוֹפֵף. ב סְבָּה יא. ג מְנָחוֹת לֹח וְלֹט. ד' הַרֹא"שׁ. ה' בֵּית יוֹסֶף.

וְיָהָיֶה תּוֹךְ שֶׁלשׁ אֶצְבָּעוֹת עָם הַנָּדִיל (בית יוסך בשם רש״י ורשב״א): יב. אֹלְנְיַן חוּטֵי הַאָּיצְיּוֹת בְּכַל כַּבַף (בי) אַרְבַּעַה כְּפוּלִים (נט) שֶהֶם שָׁמוֹנַה, * וְאָם הוֹסִיף (פֹּ) פַּסוּל. (פֹּיּ) יַחְתֹּךְ רַאשֵׁי הַחוּטִין הַאַרְבַּעַה יש וְיִתְתָבֵם בַּבֶּנָף וְיִכְפָּלֵם וְאָז יִהְיוּ שְׁמוֹנָה: יג. יבֹּג יֹזְהַר לַתְתֹךְ רָאשֵׁי הַחוּטִין לַצַשוֹתָם שְמוֹנָה קֹרָם שַיְכָרֹךָ, שֵׁאָם כַּרָךְ אָפָלֹוּ (כֹּוֹמֹגֹּ) תָלְיָא אָתָד (פַּרוֹשׁ, הַתַּלַק מַהַצִּיצִית שַׁבֵּין קשׁר לְקשׁר) (סֹדֹּי וְקשׁר אַפִּלוּ קֶשֶׁר אֶחָד וְאַחַר כָּדְ חֲתָכָן, פָּסוּל מִשׁוּם הַּצְשֶׁה וְלֹא מִן הֶעָשׁוּי, שֶׁהַרֵי בְּפִּסוּל צֲשָׂאָם: יד. °יִּיַקַח אַרְבָּעָה חוּטִים מִצֵּד זֶה וְאַרְבָּעָה מִצֵּד זֶה וְיִקְשֹׁר שְׁנֵי פְּעָמִים זֶה עַל גַּב זֶה, וְאַחַר כַּךְּ יָכִרֹךְ חוּט הַאַרֹךְ סְבִיב הַשְּׁבַעַה קַצַת כָּרִיכוֹת, וְקוֹשֶׁר שָׁנֵי פִּעַמִים זֶה עַל גַב זָה, וְחוֹזֵר ָוְכוֹרֶךָ, יוְכֵן יַצֵשֵה עַד שֵׁיַשְׁלִים לְּחָמֵש קְשָׁרִים כְּפוּלִים וָאַרְבָּעָה אֲוִירִים בִּינֵיהֶם מְלֵאִים כְּרִיכוֹת. אַין שעוּר (๑๑) בֹּפְרִיכוֹת, (๑٠) רַקָּב שֶׁיִּהְיוּ כֶּל הַכָּרוּךְ וְהַקְּשָׁרִים (כֹנ) (סֹי) לַבְּרִיכוֹת, וָהָעָבַף שָׁמוֹנַה גוּרָרָלִים. הגה וְאָם הָאֵרִיךְ הַצִּיצִית, יִרְאֶה שֵׁשְּׁלִישִׁיתוֹ יְהְיֶה גָּרִיל ^{(פנ) (פט) וֹ}ב׳ הַלַקִים עָנַף (רמב״ם פרק א. וּוְנוֹקְגִים לְּכָרֹךְ בָּאַוִיר רָאשוֹן שְׁבַע כְּרִיכוֹת, ^{(כֹי ס (ט}וּבַשֵׁנִי תַּשַׁע, וּבַשְּׁלִישִׁי אַחַת עֵשְׂרָה, וּבַרְבִיעִי

> שערי תשובה באר הימב

וְאָם הגַּרָיל רָחַב שָׁנֵי אַצְבָּעוֹת אוֹ שַׁלשׁ יחִתֹּךְ מְקצַתוֹ, וְהוּא הֹחִין אָם חוּטֵי השָתִי בּוֹלְטִין בָּלֹא עֵרֶב אוֹ עֵרֶב בְּלֹא שְתִי, מִסְתּפֵּק בּמְרְדָּכִי אָם עוֹלִין לֹמְנְיַן, ַ טָגַן אַבְרָהָם: (יע) וְיִהָּחְבֵם בּבֶּנָף. רוֹצֶה לוֹמר, לְכֹתְּחָלֶּה יחְתֹּךְ לֹדֶם שֶׁיְתְחְבֵם. פָּתב בִּשְׁלָ״ה וּמטֵה משָה שָאל יחָתּךְ בְּסבִּין אֶלָּא יִנְשְׁבֵם בְּשִׁנָּיו: (כ) חֻלְּיָא

שָאָם אַרע שָׁהֶיוּ שָׁלשָה מָצֵר וָה רְחָמְשָׁה מָצֵר וָה כָּשֵׁר, עַיֵן שֶׁם: ס וּכשֵׁנִי, עיַן באַר הַיטַב. וְכָתב בְּשׁוֹ״ת בֵּית יְהוּדֶה סִימָן כה שָׁאֲתָּר לְהתִּיר צִיצִית מְבָּגֶר שָׁהבְּרָיכוֹת בְּמִסְפּר

אחת. פּרוּשׁ, שָׁאָם עַשָּׁה הַלָּיָא וְקַשֶּׁר אָחָד יָצָא יְדֵי חוֹכְתוֹ מָדְאוֹדיְתָא, וְאָם כֵּן הַנֵּי תִצְשָׁה וְלֹא מָן הַעְשַׂה, מָגָן אַבְרָהַם. וְעלת תַּמִּיד לֹא כַּתְב כֵּן, וְעבַן ט״ו: (60) לבָרֶיכוֹת. אָפְלוּ בַּרֶךְ רָבָּא אוֹ לֹא כַּרֶךְ בָּה אָלָא חַלְיָא אחת כְּשֵׁרָה, וְאָם כַּרֶף כֻּלְּהֹי פְּסוּלָה, בֵּית יוֹפֶרְ מָגֵן אבְרָהָם: (כג) רֹחב ארְפַעָּה גּוּדְלִים. וּבְרְעָיָא מָהַימָנָא פַּרָשׁת פִּינָחָס כָּתב שַׁיָּהָיָה בֵּין קַשֶּׁר לְקַשֶּׁר כְּמָלֹא אָגױִדל. כָּתב הרא״שׁ שֵׁיַהִיוּ כָּל הַחֻלְיוֹת בְּשַׁוָה, שְׁיָהוּ נוֹי לצִיצִית, וְאָם כָּן בַּאְוִיר הָרְאשׁוּן יִעְשָׁה הפָרִיכוֹת רְחוֹקִים זָה מִזֶּה, וּבשְׁנָיָה לֹא פַּל פָּרָ, וּבשְׁלִישִׁית יְקַרְבֶם, וּבְרְבִיעִית יְקַרְבֶם לְגמְרִי. וְהצִיצִית שׁל רבִי שְׁלֹמה מוֹלְכוֹ לֹא הִיוּ שַׁוִים לְגמְרֵי: (כג) וּשְׁנֵי הַלָּקִים עַנָּף. פָשוּט שָאָתוֹ מִעבֶּב בָּדְיעָבד. כַּתב בּכָּתְבִים, שָצַרִיך לעשות הַבָּדִיל חֻלִיות וּבְכַל חֻלִיִא שַׁלש כְּרִיכוֹת, כְּלוֹמר שָׁלְאחר שָׁעָשָׁה שַׁלשׁ כְּרִיכוֹת יִרְחִיק מְעט, מָגֵן אַבְרָהָם: (כֹּי) וּבֹשֵׁינִי הָּשֹׁע. וֹבפּוָּנוֹת פָּתב, בּשַׁינִי שָׁמוֹנָה, וְכִן כַּתְבוּ שְׁלֶ״ה מָגֵן אַבְרָהָם ט״ז, דְשֶׁבע וּשְׁמוֹנָה הוּא שֵׁם שָׁל י״ה, וְאחר כְּּדְ אחת עְשְׁרָה

משנה ברורה

בַּאוּר הַלְּכָה

ס יָקָח אַרְבֶּעָה חוּטִים כוּי. וָכֶתב בִמְחָזִיק בַּרֶבֶה בִּשֶׁם מֹלְבוֹשֵׁי יוֹם טוֹב בִשְׁם מַהְרִישׁי

יב (נח) אַרְבֶּעָה בְּפוּלִים. דְּאָמְרִינָן בַּגְּמֶרָא, נָּדִיל שְׁנַיִם, גִּדְלִים אַרְבָּעָה, ַפַּרוּשׁ, אִי הָוָה כְּתִיב נָּדִיל הָוָה מַשְׁמֵע שְׁתַּיִם, דְאֵין נָדִיל בְּפָּחוֹת מִשְׁתַּיִם, הַשְׁתָּא דְּכְתִיב גְּדְלִים, אַרְבָּעָה מַשְׁמֵע. וּבִזְמֵן שֶׁהָיָה תְּכֵלֶת הָיוּ עוֹשִׂין שְנַיִם מִתְּכֵלֶת וּשְנַיִם מִלֶּכָן, וְהָאִידְנָא הָוֵי לָכָן בִּמְקוֹם תְּכֵלֶת, וְעוֹשִׁין

יב ∗ וְאָם תּוֹסִיף פָּסוּל. עַיַן בְּפָּוִי קְּגָּוִים שְׁמַּסְתַּפָּק אָם קַצֵץ הַיְּתָרוֹת רַק ן נַעָרֶב, יַתְּתֹּךְ אוֹתָם לְדֶׁם הַשָּׁלַת הַצִּיצִית (מיי) בִּמְלוֹם הַכְּנָפוֹת: עַר הַבָּדִיל וּבַבָּדִיל גִשְׁאֲרוּ מַהוּ, דְאָם הָיָה מוֹצִיא הַיְתֵרוֹת בַּם מִן הַבָּדִיל בְּשִׁיטָא ָדְכָשֵׁר, לְפִּי מַה דְּפָּסַק הַרַמָ״א לְעֵיל בְּסִימָן י סָעִיף ר בְּהִשִּיל צִיצִית עַל צִיצִית, ּ דְּתוֹתֵבְּ אַתַּת מֵהֶן וְכָשֵׁר בְּכָל גַּוְנֵי, עַיֵּן שָׁם:

אַרְפָעָה אַרָכִים מִשֶּׁל לָבָן: 🕻 (גַּמ) שָׁהַם שְׁמוֹנָה. אַתַר שֶׁיַכְנִימָם בַּבָּגֶד וְיִכְפְלֵם, מִדְּכְתִיב פְתִיל, כְעֵין פְתִילָה, שֶׁהוֹא כָפוּל: (מ) פָסוּל. מְשׁוֹם דְּקַעְבַר בְּבַל תּוֹסִיף. וְהַגָּרָ״א בְּבַאוּרָיו הַסְּכִים לְהַלָּכָה לְשׁישַׁת הַשִּטוּר הַמּוּבָא בְּבִית יוֹסֵף שֶׁסוֹבֵר דְּאַין בְּזֶה מְשׁוּם בַּל תּוֹסִיף, וְכִי פְּסְלִינִן בַּגְּמֶרָא בְּזֶה, דְּוָקָא בְּשֶׁהוֹסִיף מִין אַתַּר לְהַחוֹטִים וַבְּגוֹן חוּטֵי קוָבוֹס אוֹ צָמֶר בָּקוֹן, אֲבָל בְאוֹתוֹ הַמִּייִ מְבְשׁרוֹסִיף מִין אַתַּר לְהַחוֹטִים וַבְּגוֹן חוּטֵי קוָבוֹס אוֹ צָמֶר בָּקוֹן, אֲבָל בְאוֹתוֹ הַמִּייִ מַ שַהַכיא עוֹד בַּמָה גִּדוֹלֵי הַרִאשׁוֹנִים שַׁפּוֹבָרִין בַּן, וְלָבֵן מַסִּיק דְּאָם עַשַּׁאָם בְּבָר וָאִי אָפְשָׁר לְתַקְנַם יָכוֹל לִילַךְ בַּהָם, אַבַּל מִיָּד שַׁיּבַל לְתַקְנַם צָרִיךְ לְתַקְנָם. וּבְגוֹרַעַ מֵהַחוֹטִין, לְכַלֵּי עַלְמָא פָסוּל, כִּדְאִיתָא בְּבִית יוֹסֵף: - (פא) יַחְתּוֹךְ. רוֹצֶה לוֹמֵר, לְבַּחְתּלָּה יַחְתּּךְ לְבַבְּי עַלְמָא וּבָאוּר הוּרָ־אַן. וְיַשׁ לְתַתְכָם בְּשׁנָּיו וְלֹא בְּסַכִּין: "לֹג (פבי הַיַּהָר. רוֹצֶה לוֹמֵר, שָׁאָם עָבַר וְלֹא תַתָּכָן לְדֶם הַתְּתִיבָה, עַל בַּל פָּנִים יַזְהֵר עַתָּה קֹדֶם הַבְּרִיכָה. וְעַיֵּדְ שַּ״ז: (פג) הַלָּגָא אָתָד. אֲפּלוּ שֶׁל שֶׁלשׁ בְּרִיכוֹת: (פר) וְקשֵׁר וְכוּי. רוֹצֶה לוֹמֵר, אָם עָשָּה הַלְגָא וְגַם קשׁר אַתַר הַהַּלָּגְא אֲפּלוּ רַק קַשֶּׁר אָתָד. יָצָא יְדֵי תוֹבָתוֹ מִדְאוֹרַיְתָא אֲפִלּו לֹא צָשָׁה כְּלֶל תַּקְשֶׁר שֶׁפָמוּך לַבְּנָף, וְאִם כַּן הָנֵי תַּצַשָּׁה וְלֹא מָן הָצָשׁוי, אֲבָל אִם לֹא צַשָּׁה הַקָּשֶׁר שֶׁפְּמוּך לַבְּנָף, וְאִם כַּן הָנֵי תַּצַשָּׁה וְלֹא מָן הָאַשׁר הַחַלְיָא, אַך שַׁעֲשַה הַקַּשֶׁר רָאשׁוֹן שַׁקָּרַם הַחַלְיָא, לֹא נִגְמַר עַדִין עַשְּיַת הַצִּיצִית, דְּכָלֹא הַקְשֶׁר הַחַלְיָא, אַר שַׁעֲשָׁה הַקַּשֶּׁר רָאשׁוֹן שַׁקָּרֶם הַחַלְיָא, לֹא נִגְמַר עַדִין עַשְּיַת הָצִיצִית, דְּכָלֹא הַקְשֶׁר הַחַלְיָא אָינוֹ מְתְקַיֶּם כְּלַל וְאִין כָּאן גַּדִיל, וְעַל כָּן יְכוֹל לַתִּפֹּרְ הַתוּטִין. • וְיֵשׁ מַחָמִירָין, וּלְכַתְּתַּלֶּה נָכוֹן לַתֹשׁ לְדְּבָרַיהֶם. וְדַע, דְּמַה שֶׁבָּתב קַשֶּׁר אָתָד רוֹצֶה לוֹמַר, מִהַתַּמְשָׁה קַשְּׁרִים שֶׁרְגִילִין לַעֲשׁוֹת, אֲבֶל הוא הָיָה שְׁתֵּי פְּעָמִים זֶה עַל גַב זֶה, כְּדְלְקַמֶּן, דְּבְלָאו הָכִי לֹא מִקְרֵי קֻשֶׁר, שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם: יֹד (סה) לַבְּרִיבוֹת. רוֹצֶה לוֹמֵר, לְמִנְיַן הַבְּרִיכוֹת. וְגַם ָּמְנָן הַחָלִיוֹת וְהַקְּשָׁרִים אֵין מְצַבֵּב מִדִּינָא, רַק הוא לְמִצְוֹה מִן הַמֻּבְּחָר, כִּי הַחֲמִשָׁר קשָׁרִים רֶמֶז שֶׁצַל יְדֵי זֶה יִזְכֹּר הַחֲמִשְׁה חַלְבָּה, וּכְפִּילַת הַקּשָׁרִים הַהַמֹשָׁה שָׁעוֹלֶה צַשָּׁרָה רָבֶּז לַצַשָּׁרָה סְפִּירוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹש בָּרוּךְ הוּא, בִּדְאִיתָא לְקַבֶּן בְּסִימְן כד, וְטַעֵּם הַחַּלְּיוֹת עַיֵן בְּבֵית יוֹפַף: (פו) רַק שַּיּהִיּה וְבוּ׳. וֹמָה דְּאִיתָא בְּסְעִיף יג שַׁאַם כָּרָךְ אֲפְלוּ חָלִיָא אָחָד, אֲבָאַר אָת שׁרֶשׁ הַדְּבַר, כִּי קְבְלוּ חָזַ״ל דְּבְעִינָן בְּצִיצִית גָּדִיל, וְהִיְּגוּ, שֵׁיְהָיָה מְכִּרְף, כְּמוֹ שַׁכַּתוּב גִּדִילִים תַּעַשַּה לָךְ, וְגַם יָהְיָה בּוֹ חוּטִין וַפְּרָדִים כִּדְכָתִיב צִיצִית, כְּמוֹ בְצִיצִית רֹאשׁי, אֶך מֶזְ הַתּוֹרָה אֵין שְׁעוּר לְאַרֶךְ הַגַּדִיל, אַלָּא אַפְלוּ אָם לֹא פָרַךְ רַק שָׁלשׁ פְּרִיכוֹת וְעַשָּׁה עַל בַּבֵּיהֶן קָשֶׁר לְמַעְלָה, דְּגַם זָה הוּא הַלָּכָה לְמשְׁנִה מִפִינִי, מַתְקַיִּם בָּנְדִּל וּבְזֶה כְּבַר גַּגְמֶר הַמְּצְוָה מִדְּאוֹרְיָתָא, וְזָהוּ ַטַעַם דְּבָרַי הַשֶּלְחָן עָרוּך שָׁם, וְעַל זָה יֵשׁ לִסְמֹך בְּעֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשַׁבָה כְשָׁאֵין לוֹ פְנַאי לַעֲשׁוֹת כְתַקּוּנוֹ, וְמֻתָּר לָצֵאת בּוֹ בְּשַׁבָּת וּלְבַרֶּךְ תִּיוֹהֵר טוֹב שַּיְּעְשָׁה אַז גם הַקּשֶׁר הַרָאשׁון שַׁקּרֶם הַהַלָּיָא, כְּמוֹ שַׁאָנוּ נוֹהְנִיק, כְּדִי לָצֵאת גם רעת מִקְצֶת הפּוֹסְקִים שָׁפוֹבְרִים וְעל זָה הַקְּשֶׁר. אָבָל מִדְּרַבָּנָן צָרִיך לַצָּשוֹת שְׁלִישׁ גָּדִיל וּשְׁנִי שְׁלִישִׁים פְתִיל. וְבִיוָן שָאֹרֶךְ הַחוּטִין הוא שְנֵים עָשֶׁר גוּדָלִין, בַּנַ״ל בְּסְעִיף דּ, יַצַשֶּׁה אִרְבָּעָה גוּדָלִין גְּדִיל שֶׁהָם הַפְּרִיכוֹת, וְיַשְׁאֵיר שְׁמוֹנָה גוּדָלִיזְ חוּטִין וְפְּרָדִים, שֶׁבֶּךְ הוּא נוֹי הַצִּיצִית. וְעַל בֵּן אַם עָשָׁה חֻלְיָא אַחַת בְּעָרֶב שַׁבָּת עם חֲשֶׁכָה, צָרִיךְ לְהַשְּׁלִים תַּכֶּף אַתר הַשַּבָּת, דָאִי לָאו הָכִי הוא עוֹבַר עַל דְּבָרֵי חַבָּמִים, וְיֵשׁ שֶׁנְבְשֶׁלִין בְּזֶה: 🛚 (בו) רֹתַב וְכוּי. הוָנוּ לְכַתְּחַלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד אֲפְלוּ אָם כְּדֶּךְ רָבּוֹ בְשֵׁר, דַּעַל כָּל פָנִים וַשׁ כָּאוָ גַם כַּוָ פְתִיל, אָבָל אִם כָּדָף כַּלָּה, פָּסוּל: - (פח) אַרְבָּעָה גוּדָלִים. עם הַקְשָׁרִים. ובְרָעַיָא מְהַיִּמְנָא כָּתַב, שַׁיְּהיָה בִּין קַשֶּׁר לְקַשֶּׁר פָּמָלֹא אָגוּדָל. כַּתַב הַרֹא״שׁ, שַּׁיִהִיוֹ כָּל הַחַלְּיוֹת בְּשַׁוָה, שֲזָהוֹ גוֹי צִיצִית, וְאִם כַּן בָּאָיִיר הָרְאשׁוֹן יַצֶשָׁה הַכְּרִיכוֹת רְחוֹקִים זָה מִזָּה, וְאַחַר כָּךְ בְּכָל אַיִיר יותר מְקֹרֶב וְפָּגֵן אַבְּרָהָם]: (פֹשׁ) וּשְׁנֵי הַלְקִים עָנָף. עַיִן בְּבַּאוּר מְהַרְשׁ״ל עַל הַסְמַ״ג. וּלְכַלֵּי עַלְמָא אֵינוֹ מְעַבֶּד, וְבְנַ״ל: (עֹ) וּבְשׁׁנִי תִּשְׁע.

שַׁעַר הַצִּיוּן

(מס) בן פָּתְבּר הַפָּרִי הְצָּהַרְנִים: (*) זָה הוא הָעלֵת הָמִיד, וּלְבוּשׁ וּמָגַן אַבְרָהָם וְשִּ״וּ הוֹלְקִין. וְעֵין בְּאָבֶן הָעָזֶר סִימָן קבה פָעירְ ד בְּשִּ״וֹ סְעִיךְ קָטָן ט דְּמַהְמִיר שָׁם, וְאוּלִי לְעַנִין תַּעֲשָׁה וְלֵא מִן הָעָשׁׁר מְאָדִיכָּה לְעָצֵּם הַהָּבְשִּׁר. וְעֵין סָבָּה יא בַּנְפְרָא: